

Naam:

School:

Datum:

Welke verwachtingen hebben zich gevormd?

Het proces van hoge verwachtingen begint tussen de oren van de onderwijsprofessional. Hoe is het eigen systeem van de professional? Welke verwachtingen hebben zich daar gevormd? Welke overtuigingen spelen een rol?

A. Ericson: Piek

Hoe worden verwachtingen overgedragen?

De verwachtingen die we hebben van leerlingen worden (onbewust) overgedragen in ons gedrag, de onderwijskundige keuzes die we maken en de feedback die we geven. Wat zie je gebeuren in de groepen? En aan de teamtafel?

R. Bouttaouane: Benut het leerpotentieel van alle leerlingen

Welk sterk handelen is hier zichtbaar als basis?

Hoge verwachtingen hebben is belangrijk, maar om ze te tonen is een basis van sterk handelen nodig. Welke onderwijskundige keuzes hebben jullie als school gemaakt en welke expertise hebben de leerkrachten?

T. Surma: Wijze lessen

Welke groepsresultaten zijn passend (beheersing)?

Vanuit de combinatie hoge verwachtingen en sterk handelen is (blijvende) beheersing van alle lesdoelen het uitgangspunt. 80% beheerst ieder doel voor 100%. 100% beheerst ieder doel voor 80%.

P. Kirschner: De kunst en kunde van het lesgeven

Welke schoolresultaten zijn passend (schoolambitie)?

In je schoolambitie spreek je uit dat je met jouw populatie de genoemde beheersing wilt bereiken. Wat is daarvoor op schoolniveau nodig en wat wil je dan zien aan resultaten? Waar spreken jullie elkaar op aan?

TIB: Werk doelgericht vanuit je schoolambitie

1. Hoe is het met het eigen systeem?
Je eigen onderwijstijd en je motivatie om in het onderwijs te gaan spelen een rol in hoe je leerlingen benadert en in wat je van hen verwacht.

2. Hoe wordt er gedacht/gesproken over leerlingen?
De eigen stereotypen binnen het team hebben impact op hoe er wordt gedacht over leerlingen. Deze denkwijze hoor je terug in hoe er wordt gesproken.

C. Ruby-Davies: Leraren met hoge verwachtingen

1. Check de kennis over hoge verwachtingen
Bespreek het overdragen van verwachtingen in de onderwijskundige keuzes in aanbod, feedback en (non-verbale) communicatie. Reflecteer.

2. Check de manier van groeperen en ondersteunen
De manier waarop de leerlingen worden gegroepeerd is een belangrijke sleutel. Vraag naar onderliggende overtuigingen. Doe dit ook voor het sociaal klimaat.

D. Willingham: Waarom leren niet vanzelf gaat

1. De matrix hoge verwachtingen-sterk handelen
Vul voor je school de matrix in en check hoe het zit tussen hoge verwachtingen en sterk handelen. Is er een basis van sterk handelen of vraagt dit aandacht?

2. Check de professionele ruimte binnen het team
Is er balans én spanning tussen deze vragen: 'Krijgen ze goed onderwijs?', 'Voelen ze zich veilig?' en 'Leren ze genoeg?'. Wat zie je (hoor je) gebeuren?

T. Bennett: Regie in de klas

1. Check op beheersing van de basis (jenga)
Check voor leerlingen die 'uitvallen' of zij wel de basis beheersen (o.a. methodetoetsen van eerdere jaren). Is er controle van begrip met willekeurige beurten?

2. Check op inclusieve doelen en vluchtstrook
Bereikt iedere leerling het lesdoel? Is er in het rooster structureel tijd voor wie meer tijd, instructie, oefening en herhaling nodig heeft (vluchtstrook)?

D. Willingham: Wat we kinderen echt kunnen leren

1. Check de schoolweging en referentieniveaus
Hoe zijn de eindresultaten per vakgebied en gemiddeld over drie jaar? Check signaleringswaarde en landelijk gemiddelde van de weging.

2. Check de niet-methodetoetsen en de follow up
Zijn de niet-methodetoetsen compleet? Voldoen de resultaten aan de normen? Is er een follow up gedaan? Welke aanpak is daarna gekozen? Welke patronen zijn zichtbaar? Wat wordt daarmee gedaan?

P. De Bruyckere: Klaskit. Tools voor topleraren

3. Doe de mindset challenge (1e deel)
Check hoe er binnen het team wordt gedacht over resultaten (cognitief | sociaal-emotioneel) en check of ieder kind alles kan leren.

4. Check de kennis over hoge verwachtingen
Zorg voor kennis over het vormen van verwachtingen en het Pygmalion-effect. Bespreek bij welke leerlingen verwachtingspatronen aandacht vragen. Reflecteer.

3. Doe de mindset challenge (2e deel)
Check hoe er binnen het team wordt gedacht over het ontwikkelen van intelligentie en het versterken van de leeromgeving wanneer de resultaten daarom vragen.

4. Ontwikkelcirkel en externe attributies
Check of er sprake is van aangeleerde hulpeloosheid door het alleen aanbieden van makkelijke leerstof. Laat leerkrachten bewust naar zichzelf kijken.

3. Check op de principes van Rosenshine
Zijn de instructies gebaseerd op de principes van Rosenshine en wordt er gericht periodiek herhaald?

4. Check op kennis van de werking van het brein
Past de aanpak bij wat we weten over de werking van het brein? Worden vernieuwingen eerst onderzocht? Wordt wanneer leren niet vanzelf gaat teruggegrepen op bewezen effectieve methodes of op gevoel?

3. Check de methodetoetsen en de follow-up
Zijn methodetoetsen compleet? Voldoen resultaten aan de normen? Is er een follow up gedaan? Worden de onderdelen nu wel beheerst?

4. Check de manier van analyseren
Gebruik de kernvragen procesanalyse om leraren ook naar zichzelf te laten kijken. Gebruik de inhoudelijke analyse in 3D om leraren breder te laten kijken.

3. Hoe wordt schoolbreed gewerkt naar 1S/2F?
Hoe leven de eindresultaten binnen de school? Hoe wordt gewerkt aan beheersing door iedereen? Hoe worden spagaatgroepen voorkomen?

4. Hoe is de doorgaande lijn (waaronder 2 naar 3)?
Is er een doorgaande lijn in denkwijze tussen groep 2 en groep 3? En beheersen alle leerlingen eind groep 2 de basis die nodig is voor de start in groep 3? Hoe wordt gedacht over 'kleuterverlenging'?

Hoe gebruiken we data om te sturen op verwachtingen?

Om met hoge verwachtingen door sterk handelen tot passende resultaten te komen is het belangrijk om af te spreken op welke manier data wordt gebruikt om te sturen op het leerproces en het onderwijsaanbod.

Leerlingenvolgsysteem
Gebruik de beschikbare overzichten in het LVS om te checken of de resultaten van leerlingen passen bij je hoge verwachtingen.
Check enerzijds het behaalde niveau en anderzijds de groei op de korte en langere termijn. Vergelijk de resultaten van een leerling voor verschillende vakgebieden.
Wanneer de resultaten aandacht vragen, versterk dan (eerst) je aanpak en verlaag niet (snel) je verwachting.

Gebruik van data uit overige systemen
Gebruik data m.b.t. doubleren en versnellen, data van schooladvisering en terugkoppeling VO.
Gebruik data over de veranderingen in instroom van de populatie.
Gebruik de data van tevredenheidspeilingen onder leerlingen, ouders en personeel.
Als je even doorvraagt heeft bijna alle data direct of indirect te maken met hoge verwachtingen en het geloof dat ieder kind alles kan leren... of niet.

Normen voor methodetoetsen

100%	goed meer dan leerlijn uitdagen
80%	voldoende volgens leerlijn passend
60%	matig minder dan leerlijn aandacht
< 60%	onvoldoende knelpunt vervolg gerichte interventie en herkansen

NB: minimaal 80% op ieder onderdeel
NB: let op instellingen norm methodetoetsen

Normen voor niet-methodetoetsen

uitdagen op niveau I(+)	I	min. 30%
lesdoel op niveau II	I+II	min. 55%
minimale beheersing III	I+II+III	min. 80%
mastery learning IV	IV+V	max. 20%
voorkomen uitval 1F	V	max. 5%

Deze normen gelden voor alle gebieden.
Eventueel omrekenen van bijvoorbeeld AVI (functioneringsniveau leerlijn = niveau III).